

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
DEPARTMENT OF HEALTH SERVICE SUPPORT

กลุ่มสุศึกษาและสุขภาพภาคประชาชน

งานเสริมสร้างสนับสนุน พัฒนาความรอบรู้และพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

SOP-HSS๑๒-๐๒-P๐๓

ผู้รับผิดชอบ

(นางปิยมาภรณ์ แจ่มศรี)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ..

ทบทวนโดย

(นายสุนทร สีทองแก้ว)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มกลุ่มสุศึกษาและสุขภาพภาคประชาชน

อนุมัติโดย

(นางศศิจริญญา อามพรพันธ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๑๒

ฉบับที่ ...๑....

แก้ไข/ปรับปรุงครั้งที่

วันที่บังคับใช้ ...๒๐...ธันวาคม...๒๕๖๘.....

สถานะเอกสาร ควบคุม

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
๑. วัตถุประสงค์	๑
๒. ฝั่งกระบวนการทำงาน	๑-๒
๓. ขอบเขต	๓
๔. ความรับผิดชอบ	๓
๕. คำจำกัดความ	๓
๖. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๓
๗. กฎหมาย มาตรฐาน เกณฑ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	๔
๘. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	๔
๙. การจัดเก็บและการเข้าถึงเอกสาร	๔
๑๐. ระบบการติดตามและประเมินผล	๕
๑๑. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง	๕
๑๒. ภาคผนวก	๕

๑. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพให้ไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพ

๒. ผังกระบวนการทำงาน

ลำดับ	กระบวนการงาน	จุดควบคุมความเสี่ยง	ข้อกำหนดของกระบวนการ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	บทบาทร่วม	มาตรฐานเวลา(นาที)	ผู้รับผิดชอบ
1		- หนังสือแจ้งเวียน	การประสานงาน	ภาคีเครือข่าย	รับทราบข้อมูล	360	-กลุ่มสุขภาพศึกษาและสุขภาพภาคประชาชนฯ
2		- แนวทางฯ	แนวทางฯ	สสจ.	ชี้แจงและถ่ายทอด	360	-กลุ่มสุขภาพศึกษาและสุขภาพภาคประชาชนฯ
3		- องค์ความรู้	- องค์ความรู้	กองสุขภาพศึกษา	จัดเตรียมองค์ความรู้	ตามสถานการณ์	-กลุ่มสุขภาพศึกษาและสุขภาพภาคประชาชนฯ
4		- รายงานการติดตามฯ	- รายงานการติดตามฯ	สสจ.	ส่งเสริมให้มีการดำเนินงาน	2,520	-กลุ่มสุขภาพศึกษาและสุขภาพภาคประชาชนฯ
5		- ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ	- ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ	ภาคีเครือข่าย	เฝ้าระวังฯ	ตามสถานการณ์	-กลุ่มสุขภาพศึกษาและสุขภาพภาคประชาชนฯ
6		- มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเขต	- มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเขต	ภาคีเครือข่าย	ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2,520	-กลุ่มสุขภาพศึกษาและสุขภาพภาคประชาชนฯ

7	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> นิเทศ ติดตาม สนับสนุน วิชาการ ↓ </div>	- รายงาน การ ติดตามฯ	- รายงาน การติดตามฯ	สสจ.	นิเทศ ติดตาม	2,520	-กลุ่มสุขศึกษา และสุขภาพภาค ประชาชนฯ
8	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> ประเมินผล ↓ </div>	- ผลการ ประเมินฯ	- ผลการ ประเมินฯ	กองสุข ศึกษา	โปรแกรม การ ประเมิน ผล	1,080	-กลุ่มสุขศึกษา และสุขภาพภาค ประชาชนฯ
	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; text-align: center;"> รายงานผล </div>	-รายงาน สรุปฯ	-รายงาน สรุปฯ	สสจ.	รับข้อมูล	360	-กลุ่มสุขศึกษา และสุขภาพภาค ประชาชนฯ
	รวม					9,720 +ตาม สถานการณ์	

๓. ขอบเขต

กระบวนการฉบับนี้ใช้เป็นแนวทางในการทำงานเสริมสร้าง สนับสนุน พัฒนาความรู้และพฤติกรรมสุขภาพ

๔. ความรับผิดชอบ

๔.๑ ผู้อำนวยการศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๑๒

มีบทบาทหน้าที่อนุมัติการใช้กระบวนการงานเสริมสร้าง สนับสนุน พัฒนาความรู้และพฤติกรรมสุขภาพ๔.๒

๔.๒.กลุ่มสุขศึกษาและสุขภาพภาคประชาชนทำหน้าที่จัดกระบวนการการงานเสริมสร้าง สนับสนุน พัฒนาความรู้และพฤติกรรมสุขภาพ

๕. คำจำกัดความ

๕.๑ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ Health Literacy หมายถึง ความสามารถและทักษะในการเข้าถึงข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ เพื่อวิเคราะห์ แลความหมาย ประเมินข้อมูลข่าวสารและบริการทางสุขภาพที่ได้รับการถ่ายทอดและเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้เกิดการจูงใจตนเองให้มีการตัดสินใจเลือกวิถีทางในการดูแลตนเอง จัดการสุขภาพตนเองเพื่อป้องกันและคงรักษาสุขภาพที่ดีของตนเองไว้เสมอ รวมทั้งชี้แนะเรื่องสุขภาพส่วนบุคคล ครอบครัวและชุมชน เพื่อสุขภาพที่ดีการส่งเสริมให้ประชาชนมี Health Literacy หรือความรอบรู้ด้านสุขภาพ จึงเป็นการสร้างและพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในการดำรงรักษาสุขภาพตนเองอย่างยั่งยืน

ความรอบรู้ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย

๑) การเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ

๒) ความรู้ความเข้าใจ

- ๓) ทักษะการสื่อสาร
- ๔) การจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพของตนเอง
- ๕) การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
- ๖) การตัดสินใจและเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง

๖. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 ดำเนินการประสานและบูรณาการกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานระดับจังหวัด อำเภอและระดับตำบล

6.2 ชี้แจงและถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพกับหน่วยงานระดับจังหวัด

6.3 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด อำเภอและระดับตำบล ให้มีความรู้และทักษะในการเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อให้เป็นนักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพโดยการ บูรณาการเข้ากับหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพครูพี่เลี้ยง ของกองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน

6.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้จังหวัดและตำบลเป้าหมายมีการดำเนินงานเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนกลุ่มวัยทำงาน และมีการดำเนินงานพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพต้นแบบและพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพต้นแบบระดับจังหวัด หมู่บ้าน เพื่อเป็นตัวแทนในการเข้าสู่เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประกวดระดับเขต

6.5 ดำเนินการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพเสี่ยงของกลุ่มวัยทำงานและคืนข้อมูลผลเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพให้กับพื้นที่เพื่อการปรับกระบวนการหรือกิจกรรมในการเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

6.6 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานเด่นระดับเขต

6.7 นิเทศติดตามและสนับสนุนวิชาการให้กับพื้นที่เป้าหมายดำเนินงานเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มวัยทำงาน

6.8 ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มวัยทำงานในภาพรวมของเขต(ประเมินกระบวนการ/ความรอบรู้ด้านสุขภาพ(HL) /พฤติกรรมสุขภาพ (HB)

6.9 รายงานผลตามตัวชี้วัดให้กับกรมตามกำหนด

๗. กฎหมาย มาตรฐาน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ คู่มือ กองสุกศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. (2563). รวมเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับกลุ่มวัยทำงาน. นนทบุรี. โรงพิมพ์กองสุกศึกษา.

๘. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๙. การจัดเก็บและเข้าถึงเอกสาร

๙.๑ การจัดเก็บ

ชื่อเอกสาร	สถานที่เก็บ	ผู้รับผิดชอบ	การจัดเก็บ	ระยะเวลา
งานเสริมสร้าง สนับสนุน พัฒนา ความรอบรู้และ พัฒนาพฤติกรรม สุขภาพ		-กลุ่มสุกศึกษาและสุขภาพ ภาคประชาชน	เอกสาร / ไฟล์ / เว็บไซต์	๑ ปีงบประมาณ

๙.๒ ผู้มีสิทธิ์เข้าถึง

เจ้าหน้าที่ ศบส.๑๒ และบุคคลทั่วไป

๑๐. ระบบการติดตามและประเมินผล

จาก [เครื่องมือและโปรแกรมประเมิน HL และ HB – กองสุกศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ \(moph.go.th\)](https://moph.go.th)

๑๑. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

๑๒. ภาคผนวก